

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 2. ANULU XVI.

Sabiuu, in 7/19 Ianuariu 1868.

Telegrafulu ese de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalteparti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Insertatele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 47—1868.

Publicatiune

Dupa tenorea emisului alu prea maritului ministeriu de aperarea patriei reg. ung. din 27 Dec. 1867 sub nr. 20414 edata rebonificarea prin erariulu militare prestanda datoritiulu de cuartiru pentru unu prandiu din 3/4 pontu de carne de vita, statatoriu datu unui fecioru soldatu dela sergente in josu, in transitulu seu — s'au fipsatu — in contielegere cu ministeriulu de resbelu c. r. pentru Transilvani'a pre anulu 1868 cu 8 1/10 adeca cu optu 5/10 parti crucei. —

Ce prin acest'a se aduce la cunoscenti'a publica. Clusiu in 3 Ianuariu 1868.

Dela Govern. reg. transilvanu.

Prejudetiulu.

In Greci'a cea vechia se introdusesse o lege numita ostracismu, prin carea unu cetatianu culpabilu se esila afara din patria, dupa ce ceilalti cetatieni si dau voturile loru inscrise pre cate unu herbu (*δστρακων*). Se intempla de insusi creatoriulu acestei legi, unu omu forte probu, fu judecatu mai antaiu prin acestu votu. Si pentru-ce tocm'a densulu, mai vertosu deca era omu de omenia si binefacatoriu statului seu? Pentruca inimicii isbutira alu innegri inaintea poporuluice parte nici lu cunoseca, precum a marturisit'o unulu din acei ceiseriea tocm'a numele prehêrbu, dicendu, ca nu cenob-ec pre osenditu de locu, dara fiindu ca tota lumea e contra lui asiã si da si elu votulu ca lumea.

Asiã putemu noi dice ca se intempla pre adese cu ideile tempului nostru, fia acele politice, fia ori de ce alta natura. Deca incepe cine-va a le lauda sa pornescu cu totii spre lauda, deca incepe a le huli sa pornescu spre hula si asiã mai departe.

Candu s'a aflatu cate unu barbatu, carele au petrunsu in afacerile lumei mai departe, apoi s'au pusu cu tota puterea energiei sele, carea condusa de puterea moralitatiei sele tintea numai catra bine. In atare casu binele avea sa se lupte cu nescienti'a omenilor si nu de putine ori, barbati mari a trebuitu sa dovedesca prin caderea lora, seu prin mórtea lora, ca scopulu lora a fostu bunu si ca acestu scopu a avutu de tinta binele comunu.

Multimea a fostu mai in tote tempurile putinu judecatoria. Ea a facutu de multe ori aceea ce convenea cercului ei tiermuritu si neprevediatoriu si de acolo a urmatu de pre binefacatori ei iau esilatu prin ostracismu, ia osenditu la inchisori si la mórte.

Astadi traimu in o lume mai deschisa. Inlesnirea comunicatiunei a datu mai multor'a o judecata independenta si de aceea urmarea este, ca prevederea sa fia mai generala, atatu a bunetatiilor, catu si a relelor. Esperinti'a ne arata, ca poporele adi si facu intrebutiari de emanciparea acest'a a lora, pentruca autoritatile personale adi se delatura si in loculu lora, in tierile luminate, au pasitu autoritatea morala, l e g a l i t a t e a s i d r e p t u l u.

Este dara o conditiune neaperata pentru unu poporu, carele vrea sa treca de luminatu ca sa scie pretiul acesta autoritate morala, fara de care nu pote fi cine-va cetatianu adeveratu si fara de care e cine-vasu unu servu alu nescientiei seu alu unei patimi, prin urmare unu ruinatoriu alu intereselor proprii, precum si alu intereselor comune.

Ca se pota inse unu poporu corespunde la conditiune amintita trebuie crescutu de asiã. Elu sa fia in adeveru inaltiatu prin educatiune la inal-

timea de unde sa pota privi referintiele sociale ale omenimei; caci altmintrea devine unilateralu si judeca lucrurile, adeca si da parerea despre unu lucru pana nu-lu pricepe si nu-lu cunósce.

In impregiurãrile nostre, candu actiunile se succede asiã de tare un'a pre alt'a e greu, ce e dreptu, de a se pute tine omulu neintreruptu la inaltimea de unde sa pota predomni situatiunea intrêga, si asiã lesne vine in dilem'a fatala de a se supune cu voi'a in mân'a unei autoritati personale seu de a se lega orbisiu de o atare autoritate si a renuncia de vointi'a propria seu mai chiaru disu, a fi cu totulu nepasatoriu de ce se intempla in lume. Din dilem'a acest'a potu es lesne, seu nu e de lipsa a intrã neci decatu intr'ens'a, candu cetatienii se voru supune autoritatiei morale si voru cautã deca corespunde recerintieloru de cari e legatu interesulu loru celu mai vitalu.

Venindu la concretu, trebuie sa cautãmu deca autoritate noastra morala ne pote garantã esistinti'a noastra politica sociala si nationala.

Spre a face acest'a cu succesu trebne in sa sa cautãmu inapoi si sa aflãmu ca fostau stãrile lucrurilor de pana aci garantia destula de esistinti'a noastra politica, sociala si nationala; cari au fostu amenintiãrile si cari bunetãtile trecutulu pentru dens'a; cum e de a se delaturã pericolulu amenitiatoriu, fara de a casionã conturbãri seu chiaru resturnãri politice in ordinea statului s. a. m. d. ?

Cine le considera tote aceste si alte de felulu acest'a, acela se va lega cu judecat'a si cu sciinti'a de sine de o autoritate pre carea o pricepe, si carei i urmêza din convingere adeverata; cine trece inse preste astfelu de lucruri cu vederea, lucra fara de judecata, seu deca se arunea in o actiune, atunci o face cu prejudetiulu actiunei, pre carea o socotesce de buna, pana candu inca nu o cunósce, si respinge ce este afara de actiunea in a carei bratie s'a aruncatu, cu prejudetiulu, ca acele suntu si trebuie sa fia rele.

Eveneminte politice.

S a b i i u 6 Ianuariu.

In stãng'a dietei din Pest'a s'a intemplantu o scisiune asiã incatu acum stãng'a are centrulu ei reprezentata in diuariulu nou esitu „Hazánk“. Motivele se espunu in numerulu primu cam asiã: Stãng'a nu vrea sa ia parte in delegatiuni din cauza ca drept'a nu a vrutu sa primesca membri din stãng'a in delegatiune. Stang'a nu voiã ca acei ce voru intrã in delegatiune sa se desface de partid'a loru seu sa depuna mandatulu. La acest'a in sa suntu constrinsi deputatii, cari se abtinu dela delegatiune, conformu art. 11 din 1867. Dara de alta parte nu e cu cale ca drept'a sa scota in unu modu asiã de usioru unu numeru de deputati din stãng'a, afara din dieta. E si aceea cunoscutu, ca gresiel'a unei institutiuni nu se vede asiã curendu, deca la facearea ei lucra numai barbati de acei'a cari au o predilectiune pentru dens'a. Problem'a stãngei e aceea de a priveghiã, ca ceea ce e spre stricaciunea tierrei sa nu devina lege, iera deca devine sa caute, ca stricaciunea pentru patria sa fia catu se pote de neinsemnata si legi de felulu acest'a sa se modifice. Cea dintãiu problema a si implinit'o stãng'a cu onóre, acum e tempulu de a implini si pre a dou'a. Ca si cei dela „Hon“, potu dice si cei dela „Hazánk“ ca remanemu totu acei'a cari amu fostu si mai inainte, partinitori ai restaurãrei perfectei neaternãri a Ungariei si contrari pronunciatu a tuturoru principiiloru cardinale opuse acestoru momnte. Stãng'a asiã dara nu s'a facutu necredinciosa programei sele. Deosebirea intre partid'a „Hazánk“ si „Hon“ stã intr'aceea, ca cea dintãiu e convinsa, ca nu e destulu numai cu negatiunea, ci

trebuie sa mërga si in delegatiune sa continue lupt'a si acolo, ce Hon nu voiesce. Deca cum-va a fostu bine ca din acesta cauza sa se face scisiune judece publiculu. Se apara contra parerei ca procederea acest'a aru fi o fusiune cu drept'a. Sperêza ca catu mai curendu se va pute reintalni cu fractiunea cealalta (Hon) in afacerile cele mai momentose.

Adunarea din 19 a delegatiuniloru e numai o formalitate, pentruca siedintiele cele adeverate se voru incepe numai in 20 Ianuariu.

Se vorbesce despre retragerea ministrului imperialu de resbelu Baronulu Iohn. Caus'a retregerei sele o afla in statorirea bugetului militariu de 61 milioane, cu care suma Ld.MC. de Iohn nu crede ca se va ajunge.

Situatiunea in afara ia unu caracteru totu mai pacinicu. Deca se va adeveri scirea anuntiatu prin telegrafu, ca Br. Werther ambasadorulu prussianu din Vien'a se va chiamã de regimulu seu dela postulu ce-lu ocupa, atunci acest'a aru fi cu o simptoma de pace mai multu. Se vorbea despre venirea Bar. Magnus, fostu ambasadoru prussianu la curtea din Messicu. Scopulu venirei acestui'a la Vien'a e in prim'a linia asistarea la celebrarea solenitatiei funebrele a immormentãrei remasitiiloru lui Massimilianu; se pote inse ca sa remana in loculu rechiamatulu Bar. Werther.

„Weser. Zeitung“ vorbindu despre situatiune dice: Nu trebuie uitatu ca in momentul candu o diferinta mai serioasa nu mai esista intre Franci'a si Itali'a, Russi'a nu are lipsa de admonitiuni din partea prussianã spre a mai amanã planurile ei (Russiei) in Orientu. Raporturile contelui d. Goltz asupra pusetiunei ce o ia Franci'a acum nu mai lasa neci o indoiela asupra intensivitãtii cuvintelor lui Napoleonu dela 31 Decembre si in cercuri diplomatice privescu situatiunea absolutu pacinica. Mai departe voru unii a face observarea ca diplomatii francesi nu mai apera cu caldur'a de mai nainte ide'a de conferintia, asiã incatu acum e indoiela si despre o conferintia preliminarã; afacerea acest'a va adormi in fine cu totulu.

Si „Globe“ privescu situatiunea cu ochi mai blandi si dice ca dupa unele espectoratiuni ale lui Bismark, Prussi'a nu va merge orbisiu cu Russi'a, ci deca va vedã ca cest'a vrea sa folosesca cestiunea orientala pentru incurcaturi, atunci se va alaturã lângã puterile apusene.

La balulu Tuilieriiloru in Parisu era vorb'a de o epistola a Imperatului catra senatorulu Larabit. Acestu senatoru, la ocaziunea desvelirei unui monumentu alu Maresialulu Davoust in Auxerre (in aceeași cetate, in care Imperatulu a afurisitu tratatele dela 1815), a rostitu o cuventare, despre carea vorbitoriulu insusi se esprima in o epistola catra Maresialu Canrobert in urmatoarele:

Amu comunicatu acum Maiestãtiei Sele ca voiu rosti o cuventare in Auxerre, spre a defaimã pre acei'a ce ceru pace candu trebuie sa tragi sabi'a.

Respunsulu Imperatului la acesta epistola suna: Palatulu Saint Cloud 2 Decembre 1867.

Iubite domnule Larabit! Amu cetitu cu mare interesu cuventarea dtale rostita in Auxerre la ocaziunea consacãrei monumentulu Maresialulu Davoust. Limbajiulu dtale respira patriotismulu celu mai sublimu. Nu sum frapatu caci reafli simtiemintele cele mai nobile in cuvintele dtale, de cari simtieminte esti dta insufletitu pentru Franci'a si pentru famili'a mea. Primescu dimpreuna cu multiamit'a si salutãrile mele asigurarea de simtiemintele mele.

Napoleonu.

Diet'a Ungariei in articolulu de lege XII din 1867 despre afacerile comuni si administrarea acestor'a a statoritu ca tote dispuetiunile acestei legi voru intrá numai atunci in valóre, déca si in cealalta parte a imperiului se va introduce regulu parlamentariu. Acum dupa ce s'a asediatu ministeriu responsabilu si dincolo de Lait'a dâmu privilegiu cetitorilor nostri a cunósce si legea fundamentala de statu pentru tierile transilaitane.

Legea fundamentale de statu din 21 Decembrie 1867.

despre drepturile generali ale cetatienilor, pentru regatele si tierile reprezentate in senatul imperialu.

(Cu validitate pentru Boemi'a, Dalmati'a, Galiti'a, si Lodomeri'a cu Cracovi'a, Austri'a superiöra si inferiöra, Salisburgu, Stiri'a, Carinti'a, Bucovina, Moravi'a, Silesi'a, Tirolu, Foralberg, Istri'a, Goriti'a si Gradisca si pentru cetatea Triestu cu teritoriulu ei.)

Cu consensulu ambeloru camere a senatului imperiale emitu urmatórea lege fundamentale de statu referitória la drepturile generale ale cetatienilor de statu, si decretediú precum urméza:

Articolulu I. Esista unu dreptu generale de statu austriacu cetatienescu pentru toti individii, cari se tinu de regatele si tierile reprezentate in senatul imperialu.

Legea detiermuresce, ca sub ce conditiuni se castiga, eserce si perde acestu dreptu de cetatienu austriacu.

Art. II. Toti cetatienii de statu suntu asemenea inaintea legi.

Art. III. Deregatoriile publice suntu amisivere pentru toti cetatienii de statu. In privinti'a strainiloru intrarea in acele (deregatoriile publice) depinde dela castigarea dreptului de cetatienu austriacu.

Art. IV. Mutarea libera a persoanei si a averei in launtrulu teritoriului statului nu este supusa la nici unu felu de restringere.

Tuturora cetatienilor de statu, cari locuiescu in ore care-va comuna si in aceea platescu contributiune dupa realitatea — castigulu séu venitulu lor, li compete dreptulu de alegere activu si pasivu in ceea ce privesce reprezentatiunea comunale sub acelesi conditiuni, cá si celoru ce apartinuu la comuna.

Libertatea emigratiunei este din partea statului restrinsa numai prin obligatiunea de a perarea statului (inrolare la óste).

Tacse de emigrare, numai in casu de aplicarea reciprocitatiiei, este ieriatu a stringe.

Art. V. Proprietatea este neviolabila. Instrai-

navea in contr'a vointiei proprietariului póte ave locu numai in casurile si modulu otaritu prin lege.

Art. VI. Fia-care cetatienu de statu i-si póte alege loculu seu de petrecere si de locuintia (domiciliulu) pre ori si care parte a teritoriului statului, póte castigá ori-ce felu de realitati (imobili) si a dispune liberu de ele, precum si a eserce ori-ce felu de profesiune sub conditiunile permise de lege.

Relativu la mân'a mórtá (p. es. averile bisericesci) restringerea dreptului de a castigá realitati si a dispune de ele se concede, pre calea legi, din respectulu binelui publicu.

Art. VII. Incéta pentru totu déun'a ori-ce relatii de supunere si obagia (iobagia).

Ori-ce datorintia séu prestatiune (robota) ce apesá realitatiile prin unu titlu de proprietate impartita (divisa proprietas), se póte rescumperá, si in viitoriu nu va fi iertatu a se insarciná nici unu felu de realitate prin astfelu de prestatiuni nerescumperavere.

Art. VIII. Libertatea persoanei este garantata. Legea dela 27. Oct. 1862 (nr. 87 bul. imp.), ce esista pentru scutirea libertatiiei personali se dechiara prin acést'a de integritória a acestei legi fundamentale de statu.

Fia-care arestare nelegale, ordinata séu prelungita deobliga pre statu la despagubirea violatului.

Art. IX. Dreptulu domesticu este neviolabilu. Legea dela 27 Oct. 1862. (nr. 28 bil. imp.) ce esista pentru esecutarea dreptului domesticu se dechiara prin acést'a de departe integritória a acestei legi fundamentale de statu.

Art. X. Secretulu epistoleloru nu este iertatu a fi violatu, si secestrarea epistoleloru — afara de casulu arestárei séu a cercetárei de casa legali — se permite numai in casu de rebelu séu pre bazea unni mandatu judecatorescu conformu legiloru sustatórie.

Art. XI. Fia-care persóna are dreptu de a petitiuná.

Petitiuni sub nume colectivuu potu sa purcéda numai dela corporatiuni si reuniuni recunoscute prin lege.

Art. XII. Cetatienii austriaci au dreptu de a se aduná si a formá reuniuni. Esercerea acestoru drepturi se va regulá prin legi anumite.

Art. XIII. Fia-care individuu are dreptu de a-si esprime opiniunea sea liberu cu verb'a, in scrisu, prin prese séu prin zugravituri simbolice intru marginile legali.

Pres'a nu se póte supune la censura nici a se margini prin sistem'a de concessiune. Tipariturile (cárti tiparite, foi si a.) ce aparu in patria nu se potu secestrá séu confiscá la posta, pre calea administratiunei.

Art. XIV. Libertatea perfecta a credintiei si a consciintiei este garantata pentru fia-care individuu.

Folosirea drepturiloru cetatienesci si politice este nedependinta de confessiunea religiunaria; insa datorintia cetatienesci nu potu suferi nici o scadere prin religiune.

Nimene nu póte fi silitu a luá parte la ce-va actu séu festivitate bisericésca, incátu nu este sub potestatea altui'a, care e indreptatitu la acést'a prin lege.

Art. XVI. Celoru cari marturisescu o religiune nerecunoscuta de lege, li este permisu esercerea religiunei in casa, incátu acea nu e in contr'a dreptului si nu vatema moralitatea.

Art. XVII. Sciinti'a si invetiarea ei este libera.

A fundá institute de invetiamentu si crescere si a dá instructiune in acele este indreptatitu fia-care cetatienu, care dovedesce pre cale legale ca este capace pentru atare luoru.

Instructiunea de casa nu este supusa la astfelu de restringere.

Despre instruarea religiunei in scóle are de a se ingrigi biseric'a séu corporatiunea religiósá respectiva.

Statului i compete suprem'a ocármuire si inspectiune preste tota' afacerea de instructiune si crescere.

Art. XVIII. Fia-cine este liberu de a-si alege carier'a sea propria si a se perfectóná liberu in aceea, ce voiesce.

Art. XIX. Tote rasele (semintiele) de popóre din statu suntu egale indreptáite, si fia-care rasa de poporu are dreptu neviolabilu la a perarea si ingrigirea natiunalitatiiei si a limbei sele proprie.

Statulu recunósce egal'a indreptatire a tuturorur limbelor — ce se usuaza in ore care-va tíera — in scóla, in oficiu, si in viet'a publica.

In acele tieri in cari locuiescu mei multe rase de popóre institutele publice de invetiamentu trebuie organizate astfelu, incátu fia-care din aceste rase de popóre sa capete mijlóce recerute pentru a se puté cultivá in limba sea propria fara aplicarea si-lei la invetiarea unei a dóu'a limbe din tíera.

Art. XX. Despre admissibilitatea suspenderei provisorie si locali a drepturiloru cuprinse in art. VIII, IX, X, XII si XIII prin puterea guvernului responsabilu, se va decide prin o lege anumita.

Vien'a 21 Dec. 1867. „Conc.“

Sabiiu 5 Ianuariu (univ. nat.) Universitatea natiunala a tinuta in 10 Ianuariu cea dintáiu siediua, in carea a salutatu Comitele pre deputati si in carea mai departe se pune pre 15 Ianuariu in la ordinea dilei unu proiectu alu unei comisi-

FOISIÖRA.

Pétra lui Osmanu.

Novela.

(„Convorbiri literarie“)

I.

(Urmare).

— Nu-ti spunu eu ca cu mintea ta n'ai sa precepi neci odata nemicu? Ti-arú fi placutu póte sa se uite numai decátu la tine, sa-ti zimbésca in fatia, ea care n'are ochi sa vadia decátu pe Michaiu? Fiesce ca are o grija in spate, si mare inea: grija maritatului. Tote fetele o pórtá dela verst'a de optu spre-diece ani inainte; da ean sa le vedi a dóu'a di dupa cununia cum le ridu ochii in capu cá nescé gheocei. He! He! Nu mi e antái'a óra candu vedu mirese smerite cu nasu 'n pamentu; decátu smereni'a ast'a tine numai pána...

— Taceti din gura! — striga unu betránu dealaturea si faceti locu sa tréca logodnicii!

In acelu minutu treceau prin mijloculu grupelor Michaiu si Irin'a, tinendu-se de mána. Cemoni'a logodnei erá severisita. Tota lumea se sculá inaintea lor, cá sa-i feliciteze. Michaiu pasia mandru si dreptu cá unu bradu; in ochii sei stralucea bucuri'a, ear Irin'a mergea legánandu-se cá si cum n'aru fi avutu destula putere de a seti-

né pe picioare. Fatia ei erá palida si la fia-care pasu, ea se uita inderaptu cu o nespusa nelinisce rezamandu-se din ce in ce mai tare pe bratiulu lui Michaiu. In ochii ei arú fi petatu ceti cine-va dóue simtimente diferite, luptandu-se cu putere: amorulu si o grozava frica. Cea mai mare parte din lumea care erá adunata acolo, nu luá sém'a la acést'a schimbare pe fatia Irinei si acei putini care vedinse ce-va, atribuirá negresitu colórea ei palida, emotiunei ce a trebuitu sa aiba in momentulu logodnei.

Unu bunu observatoru insa, arú fi zaritu totu atunce o figura aramie cu doi ochi mici in capu, alunecandu-se cá o sisparla prin multime si inaintandu spre Irin'a, cu pasi neveduti cá si spiritulu celu reu. Numai Ioann observá acestu incidentu.

— Luat'ai tu sém'a la ce-va?, dise elu lui Tóderu, tragandu-lu de manec'a camosiei.

— La ce?

— N'ai vediatu tu pe Osmanu Turculu, viindu cá o naprasna intre noi?

— Ei si-apoi?

— Indata cum l'amu zaritu amu si vediatu pe Irin'a, ingalbinindu-se cá cér'a pe obrazu. — Este ce-va la mijlocu!

— Nu cum-va credi tu ca Irin'a e amarezata de densulu? Ti-a trece póte si ast'a prin capu?

— Nu! Da credu ca Turculu o urmáresce mereu. Ea lu scie cátu e de aprigu si de aceea se teme de densulu. N'o vedi cum tremura? Parca are unu sierpe dinapoea ei.

— Multe mai vedi tu, Ioanne! Me temu ca de multe ce vedi sa n'ajungi a orbi. Cum socotesci tu ca Turculu i-arú trece un'a cá ast'a prin minte candu are a face cu Michaiu? Doar, nu s'a saturatu de dile. Elu scie ca Michaiu Plaesiulu unde pune mân'a da la pamentu, unde chitesce gresiu nu face; si-apoi unde l'aru puté vr'o data suferi Irin'a?

In acelu momentu Osmanu nu erá decátu la doi pasi de Irin'a; ea simti suflarea sea si unu fióru atátu de rece i trecu prin trupu, incátu arunca unu tipetu si cadu in bratiile lui Michaiu.

— Ce esto, strigá acest'a spariatu, Irin'o tu nu me mai iubesci?

Irin'a nu response nimic'a, insa deschise ochii sei albastri, si-i tinti atátu de lungu si de duiosu in ochii lui Michaiu, incátu acestui'a nu-i mai trebuí nici unu response. Elu ceti adencu in inim'a ei si fruntea sea se inseniná, vedindu cátu de multa este iubitu.

— Atunci de ce tremuri? De esti ast'a do galbena? — adause elu cu o voce mai asigurata.

Dara nu apucase Irin'a a pronuntiá unu singaru cuventu si Osmanu care se afla acum'a in fatia cu logodnicii dise cu gasu mare penuru a fi uditu de toti:

— Sa-ti fia de bine, Michaiu; intr'aza ceca bunu! Candu ne potfesci la nánta?

— Poimáne, jupane Osmanu si déca nu-ti va fi cu superare, vina si d-ta la mé's'a nóstra.

— Fórté multiámimú! — response elu cu unu zimbetu ironicu; si aruncandu o cantatura crocisá Irinei, disparu prin multime.

uni de trei. Scopul proiectului merge intr'acolo ca sa se faca pasii de lipsa la inaltul ministeriu ungurescu pentru legea comunală din 1862. Se mai pune la ordinea dilei revisiunea actelor universitatii si se fipseza siedintia cea mai de aproape pre sambata in 12 Ianuarie. Actulu indreptatu câtra ministeriu cu alta ocaziune.

In 15 s'a deschisu siedintia dupa cele obiceiuite prin aceea ca notariulu universitatii aduce la cunoștinta ca deputatii Brasiovului si ai Cohalmului au predatu votulu separatu contra primirei en bloc a adresei de loialitate indreptata câtra ministeriulu regescu ce se ia spre sciintia. Dupa unele discussiuni asupra unei propuneri din partea deputatului Sighisioarei Theil, atingetorie de aministratiunea averei nationale se trece la ordinea dilei si adeca la raportulu ce privesce regularea legii comunale in fundulu regiu.

La desbatere ia in acelasi obiectu cuventulu mai intaiu deputatulu Sighisioarei Theil si dupa ce desfasiară ca punctele regulatiye sunt unu productu alu octroiarei si ca tote incercările de a scapa de densele inca pre la anulu 1841 au fostu fara de succesu. Scarmana apoi forte aspru justitia si aministratiunea de pana acum, a cărei purtatori sunt cautati nu dupa capacitatea lor, ci dupa proprietatea si ubicatiunea lor si aduce a minte universitatii ca numai o justitia regulata, o aministratiune buna si reprezentantia liberala in comunitati, pre langa radicarea culturai populului, potu alonga nuorii, cari s'au asiediatu deasupra fundului regescu. In intielesulu acest'a mai vorbescu si alti deputati.

Presedintele mai face unele indreptari si dice ca e dreptu ca punctele regulatiye sunt o octroiare, dara deputatii sasi la diet'a tieriei in 1811 s'a dechiaratu ca ei le primescu. La votare se primesce proiectulu comisiunei cu majoritate.

Dupa acest'a se cetesco unu proiectu de reprezentatiune la ministeriulu de interne si propunerea Drului Lindner de a se adauge unde e vorba de „santiune“ si cuvintele „pre calea constitutiunala“ adeca sa nu se incungiure diet'a — se respinge.

Vinu apoi actele privitoare la sistarea universitatii, respective reportulu comisiunei, carea a cercetatu aceste acte. Se decide apoi alegerea unui barbatu de specialitate care se puna actele aceste in ordinea de a se pute folosi. Acest'a e senatorulu G. Seivert.

Ideile fundamentale ale economiei nationale.

Renumitulu oratoru romanu Cicerone dice in opulu seu de republica: Discendae sunt eae artes, quae efficient, ut usui civitatis simus, id enim praec-

clarissimum sapientiae maximumque virtutis vel documentum, vel officium puto.

Lipsele omului pentru a pute vietui in lume lu facu aternoriu dela productele naturai si prin acest'a dela natur'a din afara, care i versa in abundantia producte cu cari pote trai; insa aceste producte dupa impregiurari de multe ori totu nu ajungu spre acoperirea trebuintelor, de mai multe ori productele naturai nu au insusirea spre a le pute intrebuintia, ci omulu trebuie sa le dea alta forma, sa le mai prefaca spre scopulu de intrebuintiare.

Deci urmeza, ca pre langa tote ca natur'a nu se pote numi mama vitrega, totusi nu e ertatu omului a trai fara lucru; si asi omulu trebuie sa-si puna tote puterile sele fisice si spirituali in lucrare spre a-si castigă cele trebuinciose pentru sustinerea vietiei, trebuie acolo unde nu ajungu productele cari le da natura a da ajutoriu puterilor naturai spre a immulti productiunea.

Instinctulu de a vietui e destulu motivu pentru omu de a fi activu in castigarea celor trebuinciose spre sustinerea vietiei. Multi, ba mai toti omenii cu mintea sanetosa nu se indestulescu numai a trai, ci voescu a trai si bine, a trai indestuliti si a-si asigura indestulirea si pre venitoriu: dara indestulirea e relativa si fara margini; trebuintele nu numai se repetiescu — pentru ca nu e destulu deca omulu in vietia numai odata i-si imdlinescu trebuintele sele, — ci se si inmultiescu, si asi se vede omulu silitu a fi activu in castigarea mijloceloru apte spre acopertrea trebuintelor, se numesce economia in genere. Acea activitate a unei natiuni, a unui poporu, prin care acest'a i-si castiga cele trebuinciose, se numesce economia populului aceluia economi'a nationala. Iera productele acele cari servescu spre implinirea trebuintelor omenesce se numescu banu, avere.

Insemnatarea acestoru doue obiecte, adeca a averei si a activitatii omului spre castigarea averei sunt intru atatu de evidente, incatu nime nu se va mai pute indoi, ca nu merita ca sciintia sa se ocupe cu densele.

Istoria economiei nationale.

Nesuntia dupa o stare buna materiala, nesuntia de a-si immulti omulu placerile si ale multiam fiendu basata in natur'a omenesca, e asi de vechia ca si geniu omenescu. In starea cea primitiva inca a intrebuintiatu, a indreptatu omulu activitatea sea spre a produce, respective a-si castigă avere; dar rezultatele sunt forte diferite, si de regula averea a crescutu dupa cum a fostu serguintia omului ajutata de puterile naturai si cu deosebire dupa cum a fostu puterea fisica ajutata de desvoltarea facultatiloru spirituali. Asi suntu popore cari se ocupa sutu de ani cu pescaritul, cu

clarissimum sapientiae maximumque virtutis vel documentum, vel officium puto.

Lipsele omului pentru a pute vietui in lume lu facu aternoriu dela productele naturai si prin acest'a dela natur'a din afara, care i versa in abundantia producte cu cari pote trai; insa aceste producte dupa impregiurari de multe ori totu nu ajungu spre acoperirea trebuintelor, de mai multe ori productele naturai nu au insusirea spre a le pute intrebuintia, ci omulu trebuie sa le dea alta forma, sa le mai prefaca spre scopulu de intrebuintiare.

Deci urmeza, ca pre langa tote ca natur'a nu se pote numi mama vitrega, totusi nu e ertatu omului a trai fara lucru; si asi omulu trebuie sa-si puna tote puterile sele fisice si spirituali in lucrare spre a-si castigă cele trebuinciose pentru sustinerea vietiei, trebuie acolo unde nu ajungu productele cari le da natura a da ajutoriu puterilor naturai spre a immulti productiunea.

Instinctulu de a vietui e destulu motivu pentru omu de a fi activu in castigarea celor trebuinciose spre sustinerea vietiei. Multi, ba mai toti omenii cu mintea sanetosa nu se indestulescu numai a trai, ci voescu a trai si bine, a trai indestuliti si a-si asigura indestulirea si pre venitoriu: dara indestulirea e relativa si fara margini; trebuintele nu numai se repetiescu — pentru ca nu e destulu deca omulu in vietia numai odata i-si imdlinescu trebuintele sele, — ci se si inmultiescu, si asi se vede omulu silitu a fi activu in castigarea mijloceloru apte spre acopertrea trebuintelor, se numesce economia in genere. Acea activitate a unei natiuni, a unui poporu, prin care acest'a i-si castiga cele trebuinciose, se numesce economia populului aceluia economi'a nationala. Iera productele acele cari servescu spre implinirea trebuintelor omenesce se numescu banu, avere.

Insemnatarea acestoru doue obiecte, adeca a averei si a activitatii omului spre castigarea averei sunt intru atatu de evidente, incatu nime nu se va mai pute indoi, ca nu merita ca sciintia sa se ocupe cu densele.

Istoria economiei nationale.

Nesuntia dupa o stare buna materiala, nesuntia de a-si immulti omulu placerile si ale multiam fiendu basata in natur'a omenesca, e asi de vechia ca si geniu omenescu. In starea cea primitiva inca a intrebuintiatu, a indreptatu omulu activitatea sea spre a produce, respective a-si castigă avere; dar rezultatele sunt forte diferite, si de regula averea a crescutu dupa cum a fostu serguintia omului ajutata de puterile naturai si cu deosebire dupa cum a fostu puterea fisica ajutata de desvoltarea facultatiloru spirituali. Asi suntu popore cari se ocupa sutu de ani cu pescaritul, cu

venatulu, si starea lor materiala nu s'a imbunetatu, ci se pote nomi miserabila, din cauza ca le-a lipsitu desvoltare facultatiloru spirituali, pe candu alte popore sub aceleasi impregiurari climatice au ajunsu la averi insemnate, din cauza ca nu au lucratu numai cu puterea fisica, ci au desvoltatu si facultatile spiritului, prin acest'a au maritu puterile fisice si-au facutu productiunea si castigarea mai usiora si mai mare. Nu se pote dice ca unu individ, unu poporu, o natiune seraca dor nu aru ave trebuintia de avere, dor nu aru avea lipsa si dorintia de a-si coperi lipsele, nu, pentrucu lipsele unui saracu suntu intru adeveru totu deana mai ardiende ca ale unui avutu, pentrucu lipsele saracului atingu mai aproape conditiunile sustinerii vietiei ca ale acelu avutu. Deca d. e. unu avutu nu are pinteni de aur, seu alte lucruri de luesu la o preumblare unde aru dori ca sa le aiba, la elu e acesta lipsa; dar deca unu saracu astepta iern'a si nu are cu ce se imbraca, acest'a inca e o lipsa; dar cu multu mai ardienda ca acelu d'antaiu. Asi dar se vede ca unu individ, unu poporu, o natiune seraca are intr'adeveru lips'a si nu-i lipsesce voia si dorintia a le implini, ci lipsesce desvoltarea spiritului pentru a pute cu usiuritate immulti averea care servesce spre implinirea dorintieloru si lipselor omului.

In timpurile vechi credeau unii, ca calea spre a-si castigă avere e rapirea. — Durere ca si in diu'a de astadi se inchina unii acestui principiu. Dar deca privimu lucru asi dupa cum e intru adeveru prin rapire nu se produce nemicu, ci se ia numai dela cei ce intru adeveru au produsu prin activitatea lor ajutati de puterile ratiunei. Inse aceste idei false, ca prin rapire sa castiga averea, au datu acea impregiurare, ca prin rapire intr'adeveru se potu aduna averi mari, dar numai se potu adona dela cei ce au produsu, dar neci odata nu se pote produce. Din acea idea scalciata se vede celu putinu atatu, ca in timpurile vechi institutiunile si parerile despre activitatea productiva au fostu forte nefavorabile pentru acest'a, din cauza de o parte, pentrucu productiunea lucrurilor destinate pentru sustinerea vietiei a fostu numai sclaviloru incredintata, de alta parte pentrucu regimulu si legislatiunea s'au ingrigitu forte putinu pentru inaintarea si desvoltarea intelectuala a clasei de omeni cari se ocupa cu productiunea objectelor de traiu, si prin urmare s'a ingrigitu forte putinu pentru activitatea productiva in genere. (Va urma.)

Transilvania.

Principatele romane unite.

TABELA LITERA B.

Cursulu moneteloru straine calculate dupa no-

— Ce draculu are Osmanu? gandii in sine Mihaiu — clocesce ear vre o hotie in capu. Candu ore va scapa Dorn'a de lighoaiiele aceste de Turci care re-au mancatu averile si ne-au secatu muntii? — Insa umorea lui cea rea, produsa prin aparitiunea neasceptata a lui Osmanu se sterse indata, sub privirile amorose ale logodnicei sele si in factia veseliei generale.

Hor'a incepu. Tota lumea se arunca cu nebulnia la jocu si unu lungu lantiu de flacai si fete ce semanau a fi atatea flori in o mare ghirlanda insufletita de foculu tineretiei, se forma sub bolt'a ceriului, iluminata de stele.

Nimic'a mai frumosu de vedutu decatu acestu jocu incingandu-se pre campia verde, jocu de voinici, in care lantiulu ce se intorce, se restringe si se intinde intr'unu vertejiu fara repaosu, semena a fi purtatu de ventu; nimic'a mai petrundietoriu de auditu decatu ari'a stravechia a horei, ale carei modulatiuni, candu line si tragenate, candu sgomotose si barbatiesci, paru a ne revela frumosulu tempu trecut!

S'aru dice ca romanii candu s'au prinsu de mana pentru prim'a ora ca sa joca hora, simtindu aceeasi trebuintia a fi uniti in dilele bune ca si in dilele rele, au vroitu sa lege frati'a dintre densii printr'unu cantecu si unu jocu.

Dupa hora, veni mas'a cea mare, in capu'a carei'a se asiedia preotulu, unu omu betranu cu barb'a argintie si fruntea incredita de multele ierni ce trecu preste dornulu. In drept'a sea se puse logodnicii, si in stanga socrii cei mari.

Apoi veneau toti ceia-lalti ospeti ce luase parte la sorbarea campinesca. Vinulu era bunu, sana-

tatile se succedau cu iutiela, si veseli'a inundă tote inimile. Babele incepura a povesti din vremile cele vechi, pre candu erau si ele tinere si frumose; fetele ascultau cu atentiune; iera flecaii ascultau putinu, vorbeau multu, si cu ochiulu furau si mai multu, Nistoru era de unu chefu nespusu; elu intinerea pentru a dou'a ora, caci de multi ani nu avu o di atatu de fericite ca diu'a de logodna a ficei sele. Iri'a incepu asemenea a-si recapeta colorile; Ea se simti mai liniscita de candu se dusesu Osmanu si se deda cu lotulu veseliei ce presiedea la acestu ospetiu.

La urma, candu vinulu incepu a se desiertă de prin pachare, candu o gena de lumina se areta pre marginea cerului spre resaritu, ear bradulu care pana atunci luminase muntii ca o lampa magica cu mii de focuri, se prefacuse in cenusia, aruncandu ici colea cate o scanteia, se scula in piciore preotulu cu unu paharu in mana si dupa ce-si netedi barb'a cu tota demnitatea unui octogenariu mendru de albeati'a ei, tinu cuventarea urmatoare: „Omeni buni“, dise elu, „pe Iri'a si pe Mihaiu eu i-amu botezatu candu erau in fasia; astadi eu i cununu. Candu me nitu la densii i-mi aducu a minte de dilele cele bune, pre candu nu avemu alte griji in Dorn'a, decatu sa ne crescemu copii si sa ne sporimu averile. Acele vremi au trecut. Insa deca Domnulu ne-a tramite multi copii in Dorn'a ca Iri'a si Mihaiu, sa sciti ca de griji si nevoi vomu scapa curendu. — Inchinu dara inca odata in sanatatea lor si a vostra tuturor'a. Sa dea bunulu Dumnedieu ca sorele care resare astadi sa ne aduca seninu si veselie in inima, si sa strivesca de pre dealurile nostre burucan a cea rea!“

Aceste putine cuvinte bine simtite fara primite cu unu lungu si sgomotosu ur'a care resuna departe in munti.

III. A dou'a di de logodna, Osmanu se preumblu cu pasi precipitati in camer'a sea, parendu a fi forte preocupatu. Cas'a lui era situata la piciorele muntelui Pietrosu, nu departe de punctulu unde riuu Negr'a se arunca in Bistrii'a. Zidita pre o stanca de unde domina tota valea Dornei, ea samena unui cuibu de uli. Acolo se tineau consiliile intro Otomani, si se concepeau tote planurile de spoliatiune pre care apoi fia-care in parte le esecuta dupa instructiunile ce avea luate dela Osmanu. Osmanu astfelu preumblandu-se, crea in capulu seu mii de proiecte de seductiune in contra Iriinei. Tempulu era scurtu, ea se logadise eri si mane avea sa se cunune. Prin urmare o resolutiune grabnica trebuia luata. Elu simtia pentru dens'a o atragere sensuala irresistible si cu tote aceste nu o iubea; caci nu sufletulu ei bunu, nu natur'a ei blanda si generosa ce se reversau atatu de viu in ochii ei, facura impresiune asupra lui Osmanu. Elu nu vediu la dens'a decatu exteriorulu ei si de aru fi fostu ea unu angeru de bunetate seu o Lucretia, aru fi dorit'o cu aceesi ardore, fara sa dorisca si amorulu ei. Iri'a din contra avea unu desgustu nespusu de Osmanu. La inceputu, candu acest'a facu cele antaiu incercari amorose pe langa dens'a, ea le respinse cu mandria, si dopa ce Osmanu se vediu batutu pe acestu teramu, cauta apoi sa o atraga prin promisiuni si bani. Dar si acolo Iri'a era neinvinosa. (Va urma.)

ulu sistemul monetariu, votat de camera legislativa a Romaniei.

Auru.

Pies'a de 40 franci	lei 40
— 20 —	— 20
— 10 —	— 10
— 5 —	— 5

Argintu.

Pies'a de 2 —	— 2
— 1 —	— 1
— 1/2 séu 50 centime, 50 bani	

Cele-lalte monete straine se voru primi la toate casele publice dupa cursulu urmatoriu :

Auru.

Lir'a sterlingu	lei 25
1/2 —	— 12 50
Lir'a otomana	— 22 70
1/2 —	— 11 35
1/3 —	— 5 67
Polu-imperialu (rusescu)	— 20 40
Ducatu (galbenu austriacu)	— 11 75

Argintu.

Icosarulu (irmilicu)	lei 4 44
1/2 —	— 2 22
1/4 —	— 1 11
Rubla rusésca de argintu	— 4
1/2 — " —	— 2
1/4 — " —	— 1
30 copeici vechi	— 1 20
Pies'a de 20 copeici	bani 67
— 15 —	— 50
— 10 —	— 33
Sfantiulu, piesa de 20 cruceri	— 84
1/2 — 10 —	— 42

„Rom.“

Varietati.

Esc. Sea Generalulu comandante Ld.MC. Br. de Ramminge chiamatu la Vien'a si insotitu de ajutantele seu a si plecatu Joi.

Depunere de juramentu. Despre depunerea juramentului a membrilor tribunalului suprem despart. transilvanu are Hr. Ztg. o corespondinta originala in carea mai intai se spune ca actulu s'a severstit in 13 Ianuaru n. si formul'a s'a cetitu de unu prelatu si totu odata membru alu Curiei. Apoi continua corespondinta :

Depunerea juramentului a decursu in urmatoriu siru : Inceputulu l'a facutu Esc. Sea Popu, apoi Angyal, Bömches, Franciscu Ocsvay, in fine referentii ajutatori Biro, Plecker, Gal, secretariulu senatului Domokos si personalulu de manipulare. Toti au aparutu la actulu solemn imbracati in costumu de gala ungrescu. — Dupa depunerea juramentului saluta contele Georgiu Majláth, iudex curiae pre transilvaneni. La acesta salutare response Ladislau Popu in o dibace limba ungresca. Vorbitorulu multiamescu in numele transilvanenilor pentru primirea cea cordiala ce o avura in toate partile, se declara in espressioni caldurese pentru ide'a uniu si a promis serbatorescu, ca grigi'a de capetenia a despartimentului transilvanu va fi justiti'a prompta. — Birourile se afla in otelulu la cetatea Londonu aproape de curtea drumului de feru. Ací se va afla provisoriu pana la s. Georgiu mai de aproape.

Despre ministrii de dincolo de Lait'a spune foi'a oficiala, ca precatu voru functiona ca ministri li se va da titulu de „Escelentia“ si se voru pune in unu rang cu consiliarii intimi.

Despre alegerea de deputatu in Clusiu in loculu lui Lud. Kossuth jun. aflamu ca partea cea mai mare inclina spre a i o oferí fostulu generalu de honved Vetter.

„N. Temes. Ztg.“ raportéza urmatoriu scandalu, intemplatu in preurbiulu Temesiorei Mehala : In diu'a d'antaiu de Craciunu s'a conturbatu servitiulu ddieescu de dimineti'a in biseric'a gr. or. romana-serbesca in modu de vaieratu, prin purtarea cea fara de tactu a invetiatorului serbescu de acolo. Acest'a a vrutu sa constringa

pre cantorulu romanu sa nu pota canta romanesc smulgendu cu puterea cartea de cantari de dinaintea cantorului romanu. Credinciosii romani s'a opusu actului acestui de violentia si au scosu afara din strana pre cantorulu serbescu, pentruca stran'a acest'a din tempuri vechi a fostu a romanilor. Preotulu de rendu, deca au vediatu ca romanii nu renuntia dela dreptulu lor, de a canta romanesc in biseric'a zidita de ei insii si ca nu se dau in latari din calea fortiei brutale, s'a desbracatu de vestimintele bisericesci, intrerupendu servitiulu. Liturgi'a s'a severstit mai tardiu in presentia judelei procesuale si a persecutorilor, dupa obiceiulu de pana aci, in diu'a d'antaiu in limb'a serbesca, fara de a se intempla vre-o conturbare. A dou'a di, dupa obiceiulu de pana aci trebea, ca Liturgi'a sa se seversiesca numai in limb'a romana. Dara serbii au incuiatu biseric'a, vrendu ca mai bine sa n'asculte servitiulu ddieescu de locu, decatu sa-l'asculte in limb'a romana. Gravamenulu din partea credinciosilor romani asternutu dlui Episcopu Naco l'a resolutu acest'a intr'acolo; ca pentru astadata biseric'a sa remana incuiata. Deci romanii s'au adunatu inaintea bisericeii si au facutu rugaciuni sub ceriulu liberu fara de preotu, pentruca preotulu lor a muritu in anulu trecut si de atunci pana astadi nu li s'au datu altulu.

Voi'a sortiei. In „Albin'a“ s'a scrisu in mai multi articuli forte lungi despre scolele nostre, in care ierarchi'a bisericésca nu e togm'a laudata pentru administratiunea scoleloru in ori ce privintia. Nu combatemu si nu laudamu acei articuli in loculu acest'a, pentruca se va afla elu si tempulu si loculu reflectiunei deca va cere lips'a liniscite la densii. Ce ne motiveaza ai minte ca pre candu dupa cum trebe se presupunemu, barbatulu de scola este pentru „delaturarea nemarginita a influentiei ierarchiei bisericesci si tentieloru materialului de invetiamentu de pana acum“, si pre candu e entusiasmata de cultura solida „ajutata de inteligentia tuturor nationalitatiloru . . . — s'or tea vr'u, ca in acelasi numeru unu corespondinte din Temisior'a alu Albinei, sa strige : Timeo Danaos et dona ferentes. Caus'a pentru care eschiamo corespondintele asi'a de tare si desperatu ni o spune corespondintele in urmatoarele :

In 16/28 Dec. a. c. — fiendu eu ca ospe invitatu la adunarea invetiatoriloru cosmopoliti — m'amu incredintiatu, ca deca nu vomu fi precauti din realizarea dorintieloru cosmopolitiloru nostri ne amenintia perirea nostra nationala : caci cetindu cosmopolitii nostri — sub presiedinti'a a doi invetiatori germani, din Becichereculu Mare si din Santu Andreiu, si a unui jidanu de aicea — dejá compusele tese, m'amu uimitu la audiulu cuprinsulu acoloru „noe nu ne trebe directori locali si inspectori districtuali; noe ne trebe independenti'a totala de catra ierarchia; nou nu ne trebe sa ne prescrie cine-va ce se propunemu in scola, ci acest'a vomu determina noi insine in colegialitate; in loculu directorului localu sa se constituie unu comitetu localu la carele va participa beseric'a prin preotulu localu, regimulu prin judele localu, invetiatorulu localu ca factorulu celu mai eminent, si apoi familiile prin vre-o doi séu trei membri; — asijderea in loculu inspectorului localu sa se infiintieze unu comitetu comitatensu centralu sub presidiulu vice-comitelui, in carele apoi se va alege unu invetiatoriu ca conducatoriu“ s. a. — E bine! de s'aru infiintia acestu comitetu centralu cosmopolitu, atunci serace Romane, te astépta ca cu trebile tale scolare se dispuna unu conducatoriu germanu, magiaru, séu si jidanu. — Tint'a cea predominantia a cosmopolitiloru nostri se concentreza in aceea, ca se magiariseze scolele nostre. Acest'a mai apriatu intielese din rostirea invetiatorului Steinbach din Chichind'a despre metodic'a propunerei limbei magiare in scolele nemagiare. — Deci dara ierasi si ierasi nu potu alt'a decatu a consulta pre invetiatorii nostri, ca sa se feresca de a pasi pe cararea desnacionalisarei, ci a fi cu rbdare pana ce vomu dobandi sinodele nostre bisericane, cari de nu mai nainte, totusi dupa inparticularu ierarchiei romane, necurmatu trebe sa se resolvéze. — Dixi et salvavi animam meam!

„K. K.“ spune ca a aflu din isvoru siguru ca Gubernulu reg. transilvanu se va fi desfiintia catu mai curendu. Functionarii, cari au servitu in acest'a preste 10 ani voru fi pensionati, cei cari au servitu mai putinu voru primi odata pentru totdeun'a salariulu de pre unu anu.

Din Budil'a ni se scrie si inca din partea unui magiaru cam urmatoarele :

Solgabireulu nu a avutu in siése luni tempu de a merge la Budil'a pentruca sa pune in rendu niscari afaceri, ci o a facutu acest'a tocm'a in ajunulu Craciunului respective in 5 Ianuaru n. Mai incolo amintesce si impregiurarea, ca dupa ce a terminatu alegerea dregatorieii satesci ia juratu pre alesii noptea pre la siepte ore, se indignéza asup'a acoloru ce se totu lauda cu constitutiunea, pana candu omulu mai ca trebe sa credea ca are absolutismulu pre grumadi. Apoi continua, ca deca alegerea si jurarea in tempu de nopte e legala; deca nu avemu neci unu votu decatu sa platimu; deca cei mai buni fii ai patriei suntu vendiatori de patria; deca nu e libertate si totusi constitutiune, atunci nu scie ce intielege partid'a deakiana séu cea a magnatiloru prin : egalitate, fratie si libertate; prin cestiunea nationalitatiloru, egal'a indreptatire si alte.

Dupa unele altele dintre cari modesti'a nu ne permite a le publica, protestéza scriitorulu magiaru in unu tonu forte energicu contr'a nerespectarei serbatoriloru romanesci din partea solgabireului Hidvegului dicendu : „Noi stimamu pe nobil'a natiune romana si religiunea ei si respingemu acea presupunere ca candu noi amu fi partasi la procederea acest'a.“ — In catu privesce nerespectarea serbatoriloru, deca s'a intemplat asi'a dupa cum ni se referéza apoi trebe sa dicemu cu dl' raportariu, ca deca se respectéza serbatorile jidoviloru, atunci sa respectéze si calendarulu romanesc.

„Hazánk“, unu diuaru nou politicu a aparutu la 12 Ianuaru n. in Pest'a sub redactionea lui Br. Podmaniczky. Diuarulu reprezenta partid'a centrului stangei din diet'a Ungariei.

In unu orasiu alu Transilvaniei niscari tumultuanti de noptea, cari se intorceau acasa dela o betia, au spartu la unu cetatianu ferestile. E curiosu ca la acestu scandalu, factorulu de capetenia se dice ca a fostu unu individuu, ce are sa privegheze asup'a dreptului si a legii.

Mai multi locuitori din Fenesiu s'au dusu in padurea Monostorului si au vrutu sa prevariceze lemne de acolo. Paditorii padurei s'au opusu si au vrutu sa mane pre prevaricantii inapoi. Acesti'a inse vrura sa intre cu puterea in padure. Paditorii vedindu acest'a au facutu intrebuintiare de armele lor, in urm'a carei mai multi fura raniti si doi au remasu morti pre locu.

Tabacu. „Budap. Közl.“ aduce o ordinatiune dela 1 Ianuaru n. prin care se reguléza cea dela 30 Aprile anulu trecut in privintia licentieloru pentru plantarea tabaculu. Dupa acest'a se da licentia de 20 stangini patrati pentru unu capu de familia si de 10 stang. patrati pentru fia-care membru de familia, trecut prestu 16 ani in susu; acest'a posesoriloru de gradini langa casa. Pentru mai multu de 70 stangini patrati nu se da licentia, ci trebe platita o contributiune de 20 xr. de fia-care stanginu patratu. Cei ce planta pentru monopolu séu pentru esportu, nu potu ave licentia deosebita pentru intrebuintiare proprie, ci trebe sa lifereze tota productiunea de tabacu; au voia in sa de a cere dela autoritatile finantiale respective concessiunea spre a-si opri pentru person'a lor si pentru fia-care membru familiaru de parte barbatésca prestu 16 ani si pentru gradinariu, cate 12 punti tabacu ordinariu de pipa, pentru care platescu 20 xr. de pundu, tacsu. Acestu tabacu lu potu intrebuintia numai acei ce au licentia, in cuprinsulu regatului Ungariei.

Se vorbesce de o espeditiune noua francesca in Iaponia. Scopulu ei aru fi ajutoriu Taicunului contr'a reactionariloru, cari nu se inviescu ca europenii si americanii sa aiba intrare si negociu liberu in tier'a Iaponiei.

Dilele acestea s'au auditu despre mai multe crimeni intre cari otravirea monachului Varnavu, unulu din cei mai ageri luptatori contr'a jidoviloru. Credemu ca nu se va nabusi si ea de catra chiaru amicii sei politici la putere. Monit'orulu ne vorbesce vagu despre acest'a, si noi suntem siliti sa asceptamu rezultatele cercetarei, cu tote ca scimu ca unu misteru are sa invalua si acesta crima precum a invetitu tote crimele pre cari politic'a a cerutu sa remana invaluite.

„Tr. Carp.“